

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4  
Roles of School Administrators for Operating Educational Quality Assurance in Schools  
under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

อุทัยวรรณ นรินรัตน์<sup>\*1</sup> วีระยุทธ ชატะกาญจน์<sup>1</sup> และธีระพงษ์ สมเขาใหญ่<sup>2</sup>

<sup>1</sup>บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

<sup>2</sup>มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Uthaiwan Narinrat<sup>\*1</sup> Werayut Chatakan<sup>1</sup> and Teeraphong Somkhaoyai<sup>2</sup>

<sup>1</sup>Graduate School, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

<sup>2</sup>Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครูและ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe') ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่าไม่แตกต่างกัน

**คำสำคัญ:** บทบาทของผู้บริหาร การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

## Abstract

The purposes of this research were : 1) to study the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the opinions of teachers, 2) to compare the roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 based on the comments of teachers between the state work experience and experience in training with quality assurance in school. The samples of this study consisted of 302 teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by independent samples t-test, One-Way ANOVA and using Scheffe' method after finding its significant differences.

The findings of this research were as follows:

1. The roles of school administrators for operating educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 were at a high level, arranging from the highest to the lowest mean scores as self-assessment report, internal quality assurance operation, and internal quality assurance preparation respectively.

2. The opinion of academic teachers and teachers towards the roles of school administrators for supporting educational quality assurance in schools under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 as classified by positions had no significant difference.

**Keyword:** The roles of school administrators, operating, educational quality

## บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของกระแสสังคมโลกส่งผลให้สังคมไทยเกิดการปรับตัวเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง การศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนทั้งแนวคิด สาระตลอดจนแนวทางในการจัดการศึกษา1 (สัมมา รธนิชย์, 2553, น.130) และเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่าย ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.ก) กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 จนมาถึงปี พ.ศ.2553 ได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติดำเนินการประกันคุณภาพภายใน มี 8 ด้าน คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพภายใน การจัดทำรายงานประจำปี และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด 3 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น.4-6)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีมาตรฐาน โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำ ผู้ประสานงาน ผู้ดำเนินการพร้อมทั้งติดตามตรวจสอบอย่างใกล้ชิด โดยใช้รูปแบบที่มีมาตรฐานสากล แม้ว่าการศึกษาของไทยจะมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้วก็ยังพบปัญหาในการดำเนินการต่างๆ หลายประการ เช่น ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การขาดแคลนทรัพยากรในการสนับสนุนการศึกษา ขาดการประสานงาน รวมทั้งครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจ ยังไม่ให้ความร่วมมือในการประกันคุณภาพการศึกษา 4 (รจนา มากชุมแสง, 2556, น.2)

จากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการประเมินคุณภาพนักเรียน เนื่องจากนักเรียนต้องทำข้อสอบของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการทดสอบพบว่า นักเรียนมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเกือบทุกวิชา และจากการรายงานข้อมูลของกลุ่มงานวัดผลและประเมินผลการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ได้รายงานข้อมูลข้อมูลผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด ปีการศึกษา 2558 ซึ่งผลการประเมินพบว่า โรงเรียนในสังกัดมีผลการจัดคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของระดับประเทศ การประเมินดังกล่าวเป็นสิ่งที่บ่งชี้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษายังขาดประสิทธิภาพและไม่ประสบผลสำเร็จได้จริงตามมาตรฐาน 5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4, 2558, น.32) การบริหารวิชาการ จึงต้องพยายามให้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ (ถัญจร นิลกาญจน์, 2557, น.97) ที่ผู้บริหารต้องแสดง

บทบาทส่งเสริมสนับสนุนให้บรรลุผล การจัดกิจกรรมเสริมให้เกิดการบูรณาการการเรียนรู้ของนักเรียน (พระมหาเทพรัตน์ อริยวิโส และลัญจกร นิลกาญจน์, 2559) ผู้วิจัยในฐานะครูวิชาการจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ทั้งนี้เพื่อจะได้ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

### ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษารoles of school administrators ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative approach) ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยได้แก่ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2559 จากจำนวน 142 โรงเรียนประกอบด้วย ครูวิชาการ จำนวน 142 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,270 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,412 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูวิชาการและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 302 ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, P.608) ใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

## 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

**ตอนที่ 1** เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

**ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ใน 8 ด้านคือ 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศสำหรับการบริหาร 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น.4-6) ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (พิชิต ฤทธิจรูญ, 2554, น.224-226)

## ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประจำปีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพภายในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา และการจัดระบบข้อมูลและสารสนเทศตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาพบว่า

2.1 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่งพบว่า มีระดับผลการปฏิบัติในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 2 ด้านคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติงานในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

2.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 10 ปี ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

2.3 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมโดยรวมและรายด้าน ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ไม่เคยอบรมการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการอบรม 1-3 ครั้ง ครูที่มีประสบการณ์ในการอบรมมากกว่า 3 ครั้ง เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ก็พบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

## อภิปรายผล

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 มีประเด็นที่ได้นำมาอภิปรายผลดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้ เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งนี้เพื่อให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพไม่ว่าอย่างไรก็ตามคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกฝ่าย ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต้องตระหนักและดำเนินการจนบรรลุผลที่สุด ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

การศึกษาของคนไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับผลการวิจัยของภัทรา ชูเสน (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.1 จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่งพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 2 ด้านคือ ด้านการประเมินคุณภาพภายในและด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่ครูวิชาการ และครูผู้สอนเห็นว่าผู้บริหารมีระดับการปฏิบัติงาน ในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันทั้งนี้เพราะผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงาน การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจและตระหนักในเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องมีการประกันคุณภาพภายในส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้ครูวิชาการและครูผู้สอนมีความเห็นไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของภาดา โรจน์ทั้งคำ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาในภาพรวมทั้ง 8 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มี 2 ด้านที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษามีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและด้านการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ 6 ด้านที่เหลือมีปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันสะท้อนให้เห็นว่า การตระหนักถึงการประกัน

คุณภาพสถานศึกษาเป็นเรื่องของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนทุกคนที่จะต้องให้ความสนใจ ศึกษาและดำเนินการ ซึ่งการดำเนินการในองค์กรจะขับเคลื่อนและบรรลุวัตถุประสงค์ได้ จะต้องมีการร่วมแรงร่วมใจทำงานเป็นทีม โดยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม ผู้บริหารจะต้องสามารถบริหารจัดการ ประสานงานท่ามกลางความหลากหลายของบุคลากร เป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานของบุคลากรสอดคล้องกับงานวิจัยของรจนา มากชุมแสง (2556) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมพบว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรมโดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้สถานศึกษาดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนั้นการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และถือเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการบริหารที่ขาดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะว่าการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จะเป็นขั้นสำคัญที่สะท้อนกลับให้ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนได้รับรู้ถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้นจึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์อบรมแตกต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยฤทธิ์ กลิ่นชวนชื่น (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำแนกตามประสบการณ์ในการอบรม โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน



## ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านการกำหนดมาตรฐานที่สะท้อนมาตรฐานส่งเสริมของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติต่อไป
2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นความสำคัญและมีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมเผยแพร่ความรู้เรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของภารกิจประจำ เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4
2. ควรศึกษาการดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ในเชิงคุณภาพ
3. ควรศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง ชุมชนและกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

## เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ชัยฤทธิ์ กลิ่นชวนชื่น. (2559). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสายธรรมจันทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- พระมหาเทพรัตน์ อริยวิโส, ลัญจกร นิลกาญจน์. (2559, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการจัดกิจกรรมบูรณาการเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม วัดพรหมโลก อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 8(2).
- พิชิต ฤทธิจรูญ. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพมหานคร: เข้าส์ ออฟ เคอร์มิสท์.
- ภัทรา ชูเสน. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- ภาดา โธจน์ทั้งคำ. (2557). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- รจนา มากชุมแสง. (2556). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในอำเภอปะคำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์เขต 3*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ลัญจกร นิลกาญจน์. (2557, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 6(2).
- สมาน อัครภูมิ. (2553). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ*. อุบลราชธานี: หจก. อุบลออฟเซฟการพิมพ์.
- สัμμα ธนินทรีย์. (2553). *หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติ การบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. (2559). *คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา*. นครศรีธรรมราช: กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *การจัดการระบบการบริหารและสารสนเทศภายในสถานศึกษาและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 เล่มที่ 1*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสำนักงานทดสอบทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษาสำนักงาน. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา: กรอบแนวคิดการดำเนินงาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement.

ผู้เขียน

นางอุทัยวรรณ นรินรัตน์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช  
1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจี่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280  
e-mail: Uthaiwan\_2612@hotmail.com

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาตะกาญจน์**

ประธานกรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช  
1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280  
e-mail: werayut\_cha@nstru.ac.th

**ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่**

กรรมการที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช  
3/3 หมู่ 5 ตำบลมะม่วงสองต้น อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000  
e-mail: s.teera@hotmail.com